

Klima a my 20 let po Riu

Mgr. Michael Pondělíček
(TIMUR, ÚRBV FES
Univerzita Pardubice)

Historika o Klimatu je jako vzpomínka
na starou prezentaci z
Originálního videojournalu
(K.Kincl, UK) rok 1988 :

„From Hippies to Yuppies!“

(Yuppie

– Young Urban Professional)

From TV show to Video...

(aneb názor se stále vyvíjí)

Pohled na klima se mění i v obrazech umění (literatura, film)

■ Oteplení

Filmy :

Odyssea 2001

Soudce Dredd

Star Wars

Knihy :

Asimov – Nadace

Aldiss - Nonstop

■ Ochlazení

Filmy :

Matrix

Terminátor

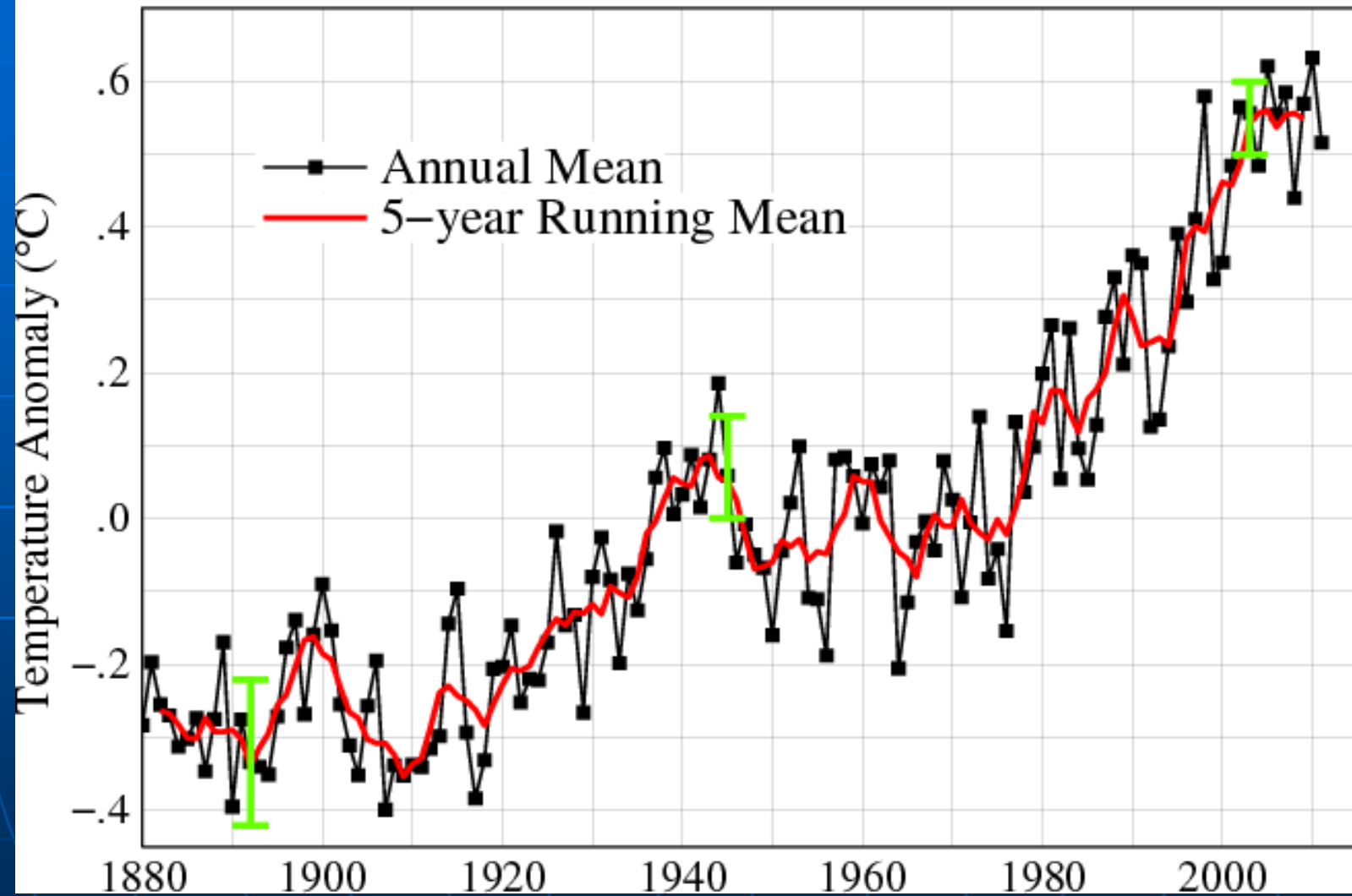
Day after

Knihy :

Zajdel – Limes Inferior

Lem : Futurologický kongres

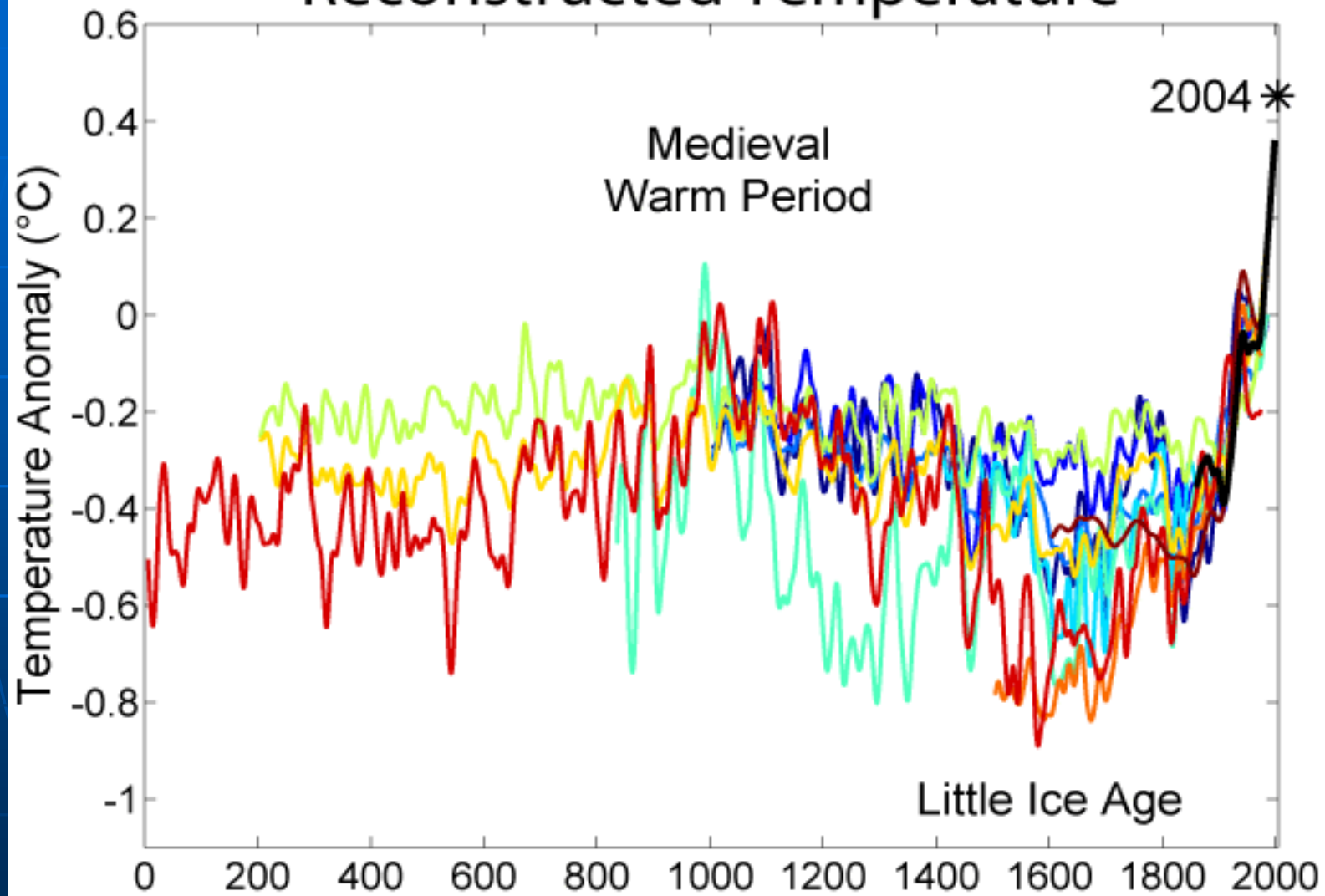
Global Land–Ocean Temperature Index

Pohled na klima se stále mění

- Lidská paměť je krátká na záznam změn (Sádlo 2005)
- Lidé nezaznamenávají realitu, ale sny, mýty
- Lidská paměť je značně neobjektivní
- Lidská paměť vytěsňuje negativa a je idealizující ke skutečnostem (není objektivní v hodnocení)
- Psychologický vjem počasí je většinou reakcí na okamžitou situaci – přísušek x povodeň
- Krajina domova a mládí je neopakovatelně krásná a nedostižitelná (Právě protože je pryč!)

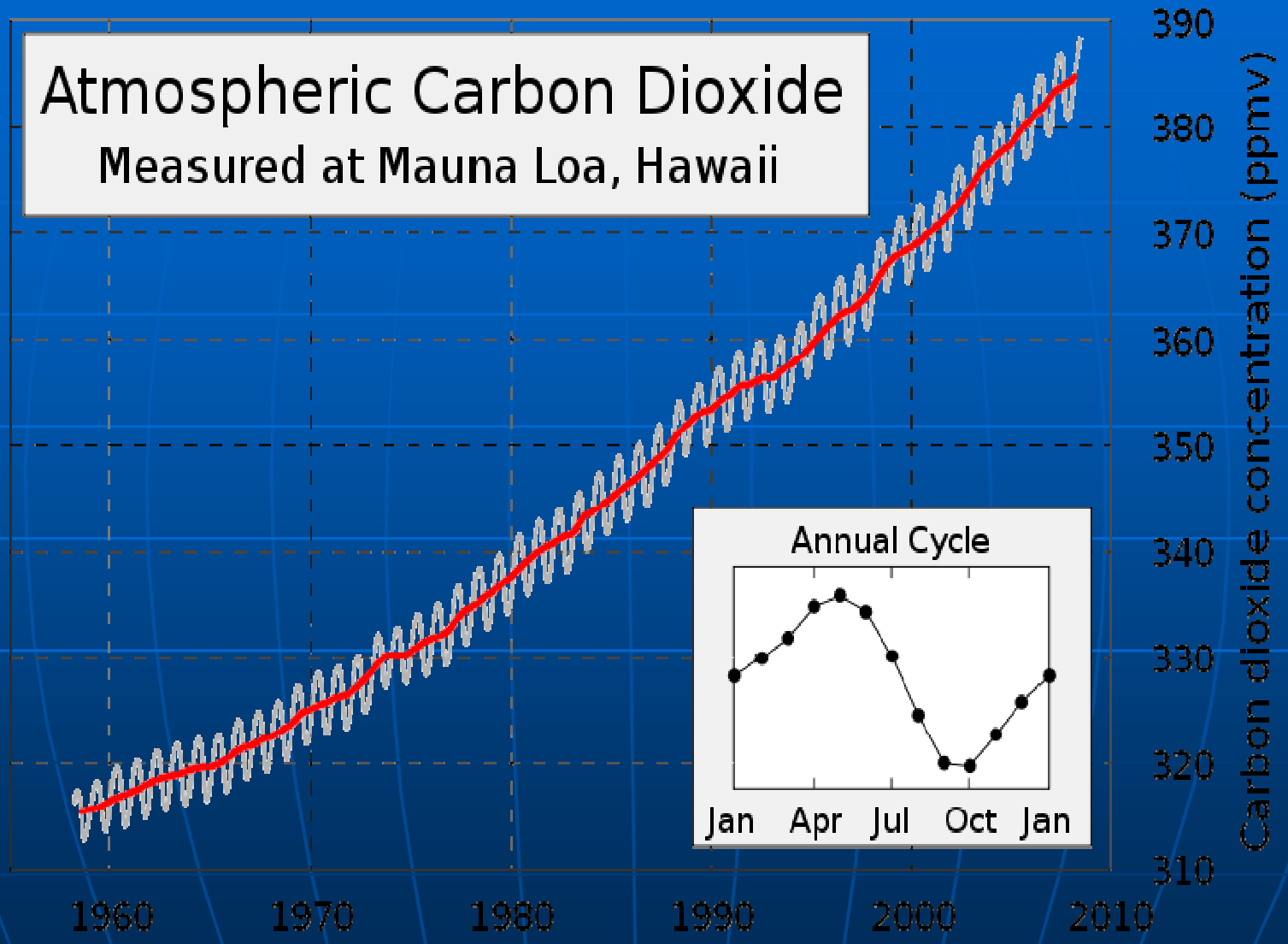
Reconstructed Temperature

Konference v Riu 1992 a klima

- Konec rozděleného světa, naděje na lepší zítřky, zejména pro rozvojový III. Svět
- Rámcová úmluva OSN o změně klimatu (bez zjevných závazků)
- Konstatování o změně klimatu – oceánské proudy, desertifikace, úbytek pralesů, devastace prostředí v postkomunistických zemích, drancování oceánů a další
- Kapitola Místní agendy 21 – Ochrana klimatu na místní úrovni (indikátor)
- Ochrana lesů jako zdroje O₂

Atmospheric Carbon Dioxide Measured at Mauna Loa, Hawaii

Následky Ria 1992

- Nedostatečné specifikace závazků
- Nejasné plnění pro přistoupivší země
- Nejasné podmínky ochrany klimatu
- Ratifikováno právě pro nejasnosti !
- Závaznost pouze pro pokročilé státy
- Nutnost další nové konference –
Berlín 1995 – dohoda o závazném
protokolu bude v roce 1997 - Kjóto

Kjóto 1997 – III. Rámcová konference o klimatu

- Snížení emisí nad EU o 15% do r.2010 (nestejnoměrně mezi státy)
- Pod vlivem lobby byly Řecku a Portugalsku zvýšeny kvóty
- Naopak USA (ještě za Clintona a Gora) a Japonsko, Mexiko, Austrálie i Čína přistoupení odložily, jsou proti
- Došlo k rozkolu teorií o klimatu

Teorie o globální změně klimatu a vzrůstu teplot

Klima se mění vlivem přírody a geologických cyklů

Sluneční záření se zvětšuje
bez našeho vlivu a přičinění

Oteplení je pozitivní fyzikální
jev v klimatu

Dopady budou pozitivní

Trendu se nelze bránit zásahy
do hospodaření

Hladina oceánů logicky
nestoupne ihned, ale
projeví se zvětšením
koloběhu vody

Proti oteplení fungují účinně
erupce sopek

Klima se mění vlivem negativních činností člověka

Člověk ničí „svou“ Zemi

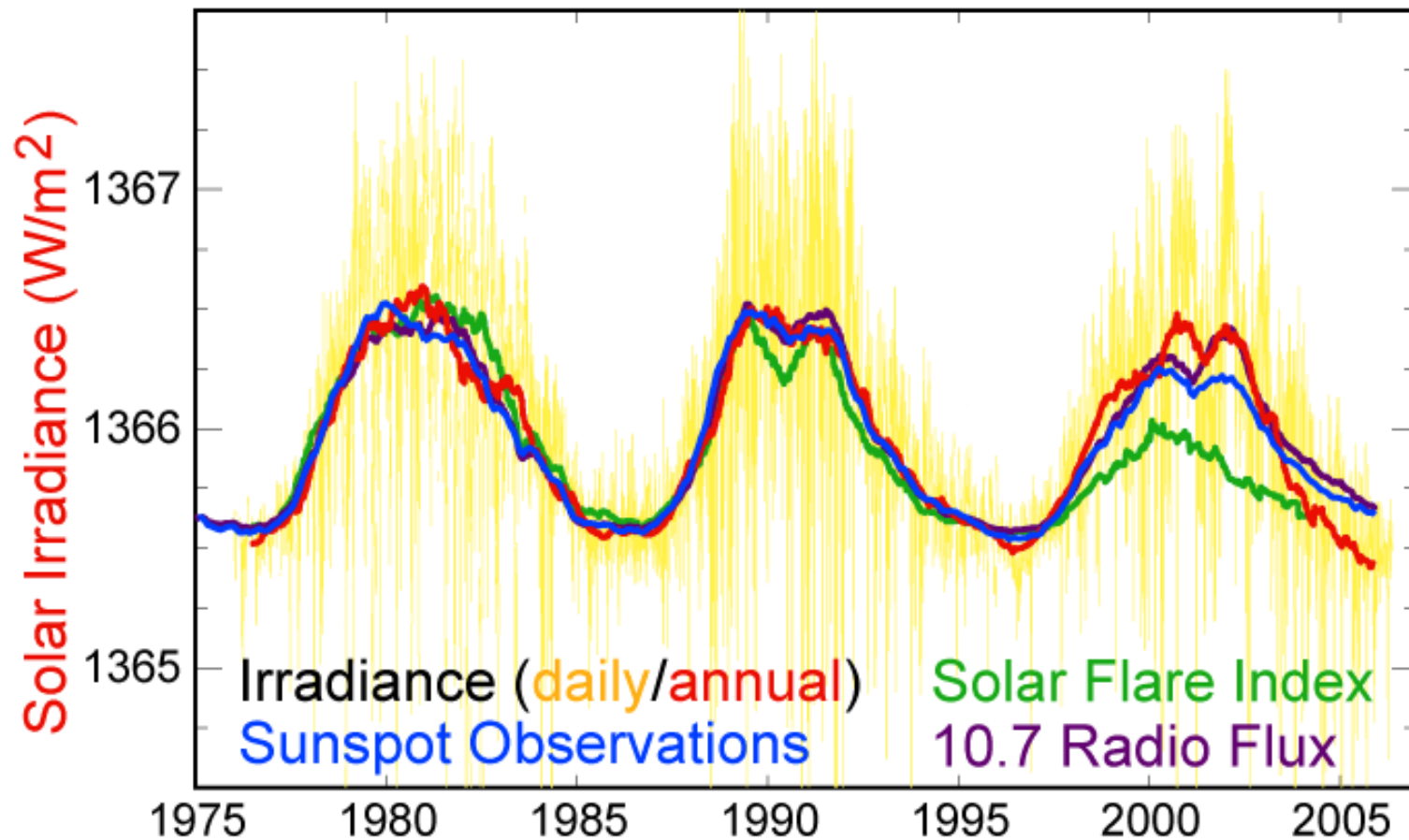
Je třeba omezit emise a tím
zpomalit oteplení a poručit
větru dešti

Je třeba najít jiné zdroje
energie a surovin a omezit
produkci

Je nutno zajistit minimální
„eko“ produkci bez
skleníkových plynů a s
alternativní energií

Je nutno omezit rozvoj zemí
ve světě a být skromný!

Solar Cycle Variations

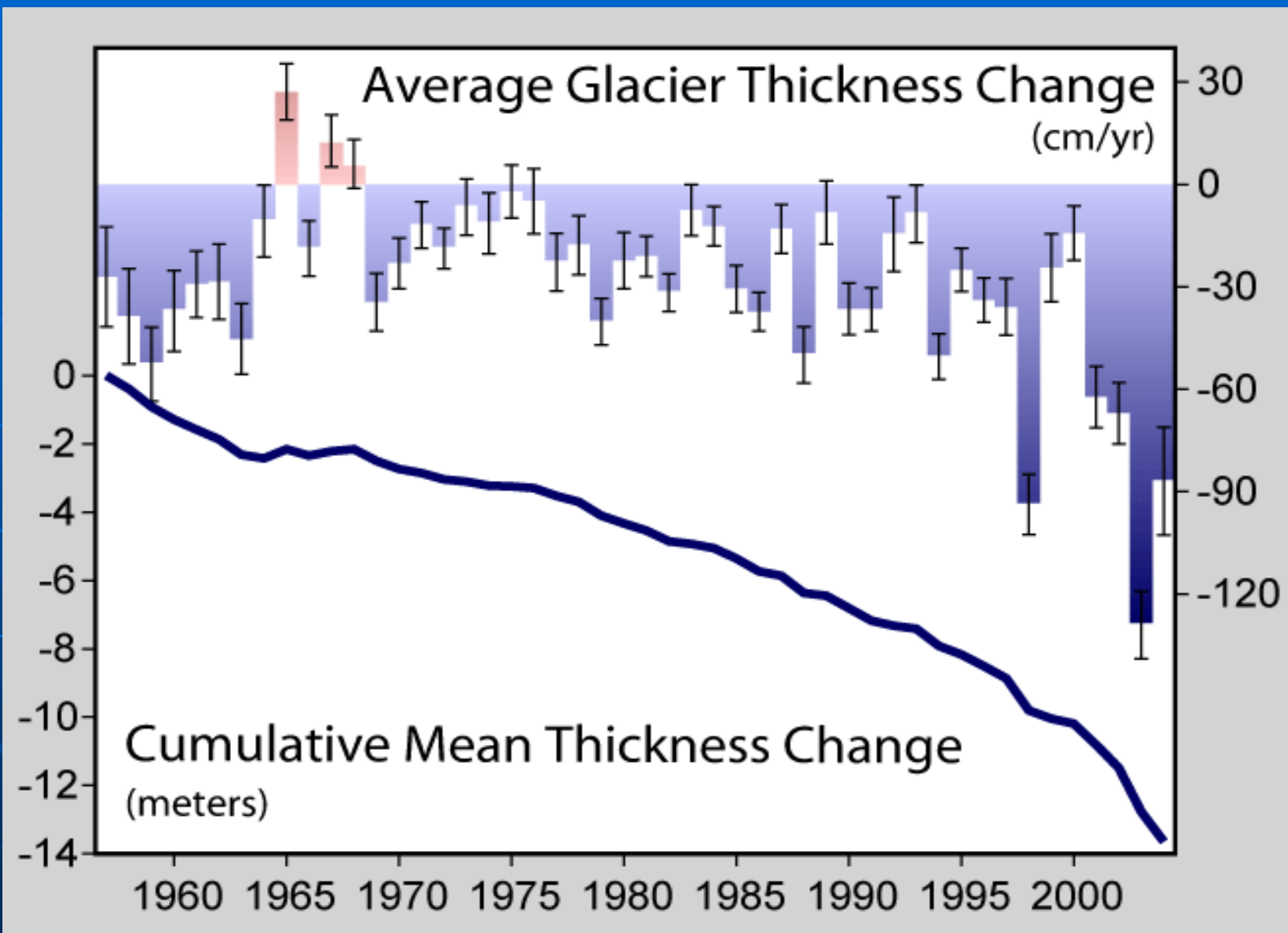
Zastánci teorií o klimatu a věčný boj o udržitelnost

- **Klima skepticismus**
- Těžební společnosti
- Prorůstoví ekonomové a politici
- Část vědců (geologů)
- Část ekologů
- Velké podniky, korporace a nadnárodní společnosti
- Lesníci, velkoproducenti

USA, Japonsko, Austrálie,
Nový Zéland

- **Globální hrozba klimatu pro Zemi**
- Hollywood
- Ekologisté a jejich hnutí
- Prohnaní politici
- Producenti alternativních zdrojů
- Ochránci zvířat
- Jaderná lobby
- Farmáři

Ostrovní země, Bangladéš a
chudé země Afriky, EU

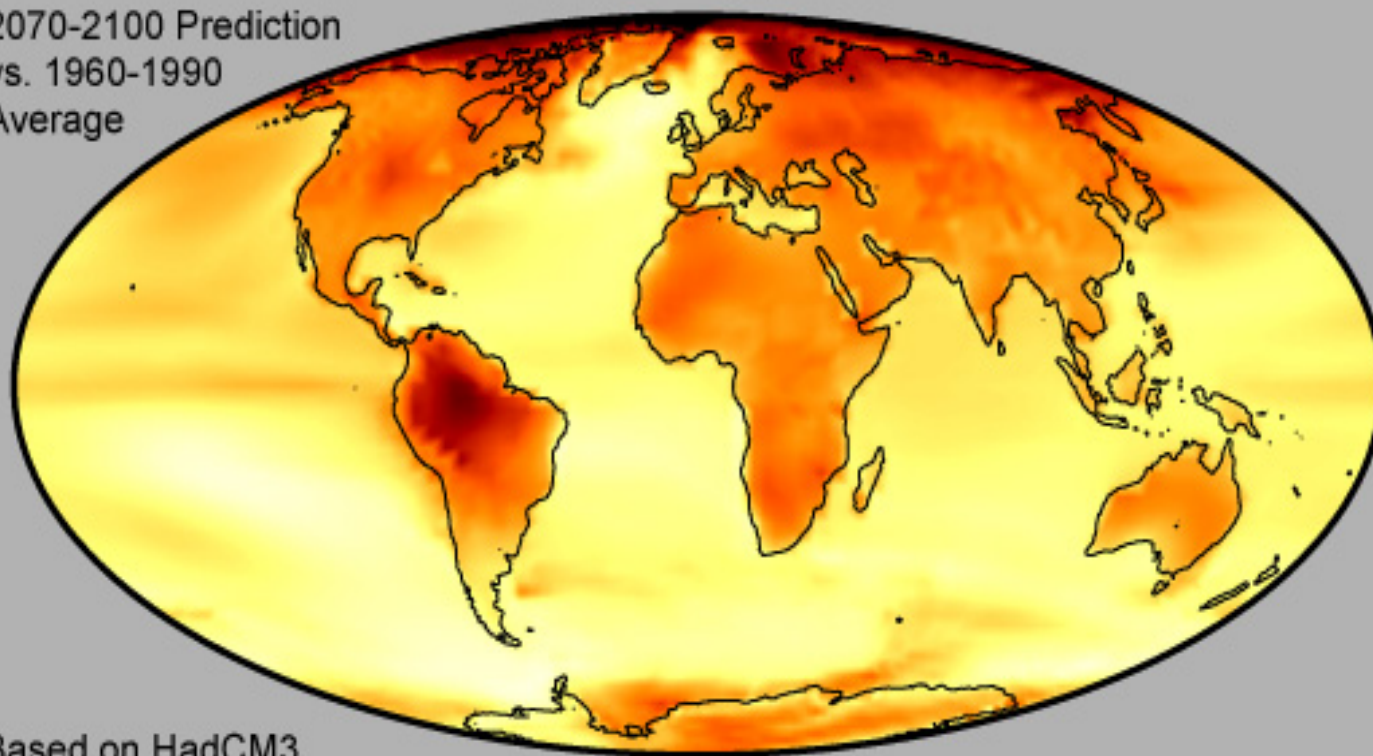

Následky „boje s klimatem“

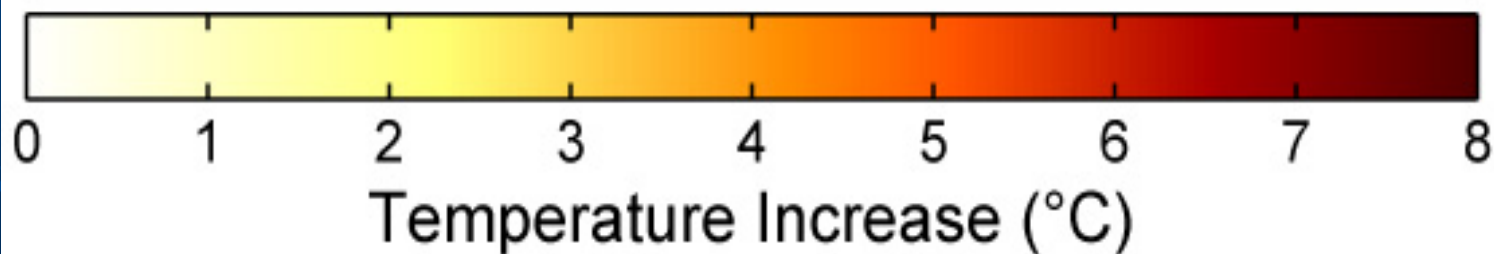
- Blbé knihy a filmy strašící a podivná Nobelova cena pro IPCC a A.Gora (2007)
- Bezvadný státní a Evropský job s emisními povolenkami!
- Masový rozvoj větrníků a plošné ničení krajiny v Evropě, omezení počtů řady druhů tažných ptáků
- Masový rozvoj dotací na neověřené technologie (biolích) omezil produkci potravin, zvýšil chudobu a těžbu pralesů nejen v Amazonii
- Nasazení solárních panelů a masivní úbytky orné půdy a další plošná devastace krajiny
- Těžba tzv. břidličného plynu s devastací v USA
- Nevhodné bioplynové technologie zvyšující odpad a skleníkové plyny
- Úbytek lidí v zemědělství a „Revoluce v krajině“
- Rozvoj jaderných technologií produkce energie
- Subvence do hospodaření s bioodpady
- Auta zničená přísadami biopaliv do nafty
- **Hospodářské i rozvojové problémy zejména v EU**

Global Warming Predictions

2070-2100 Prediction
vs. 1960-1990
Average

Based on HadCM3

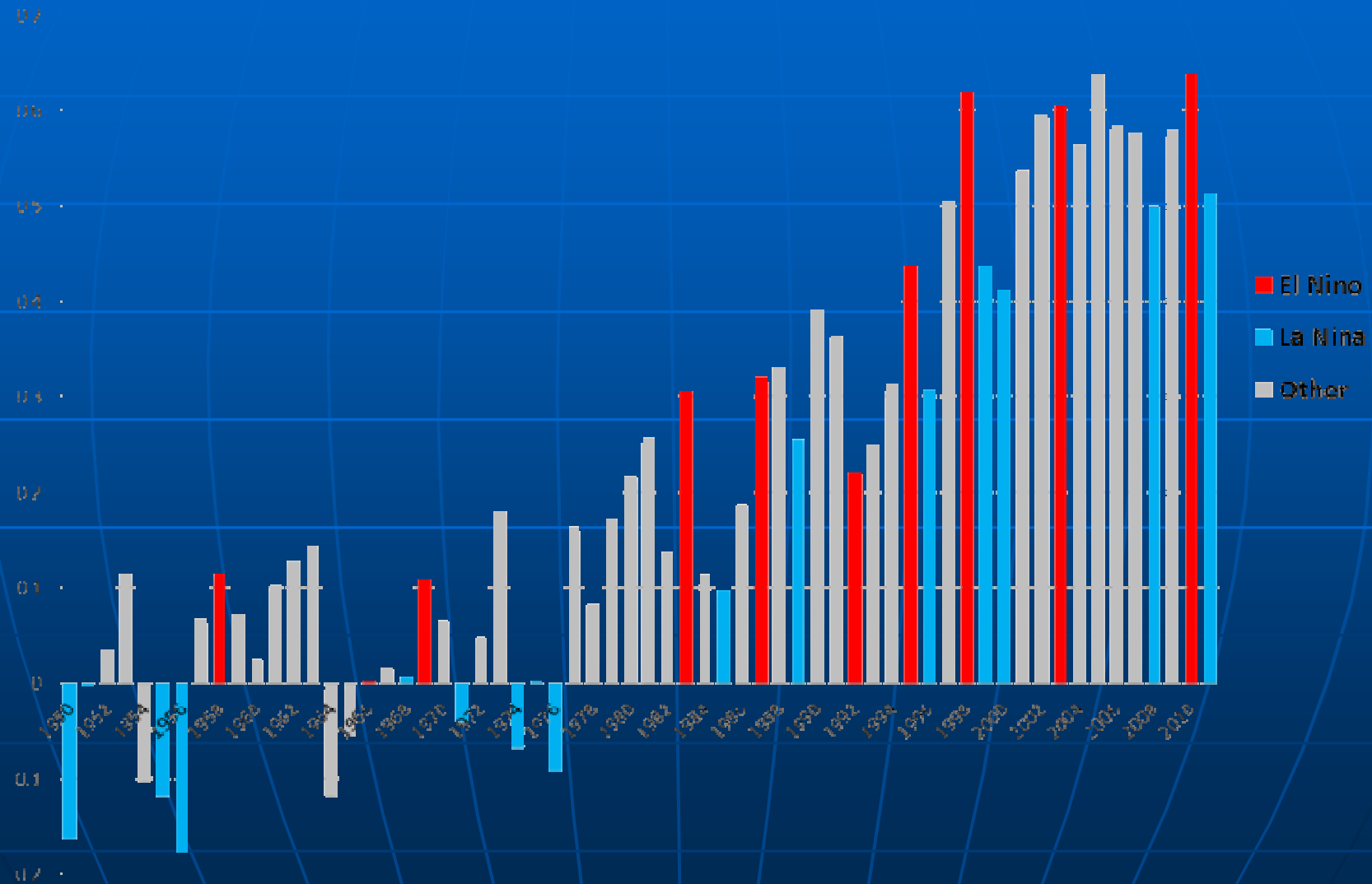

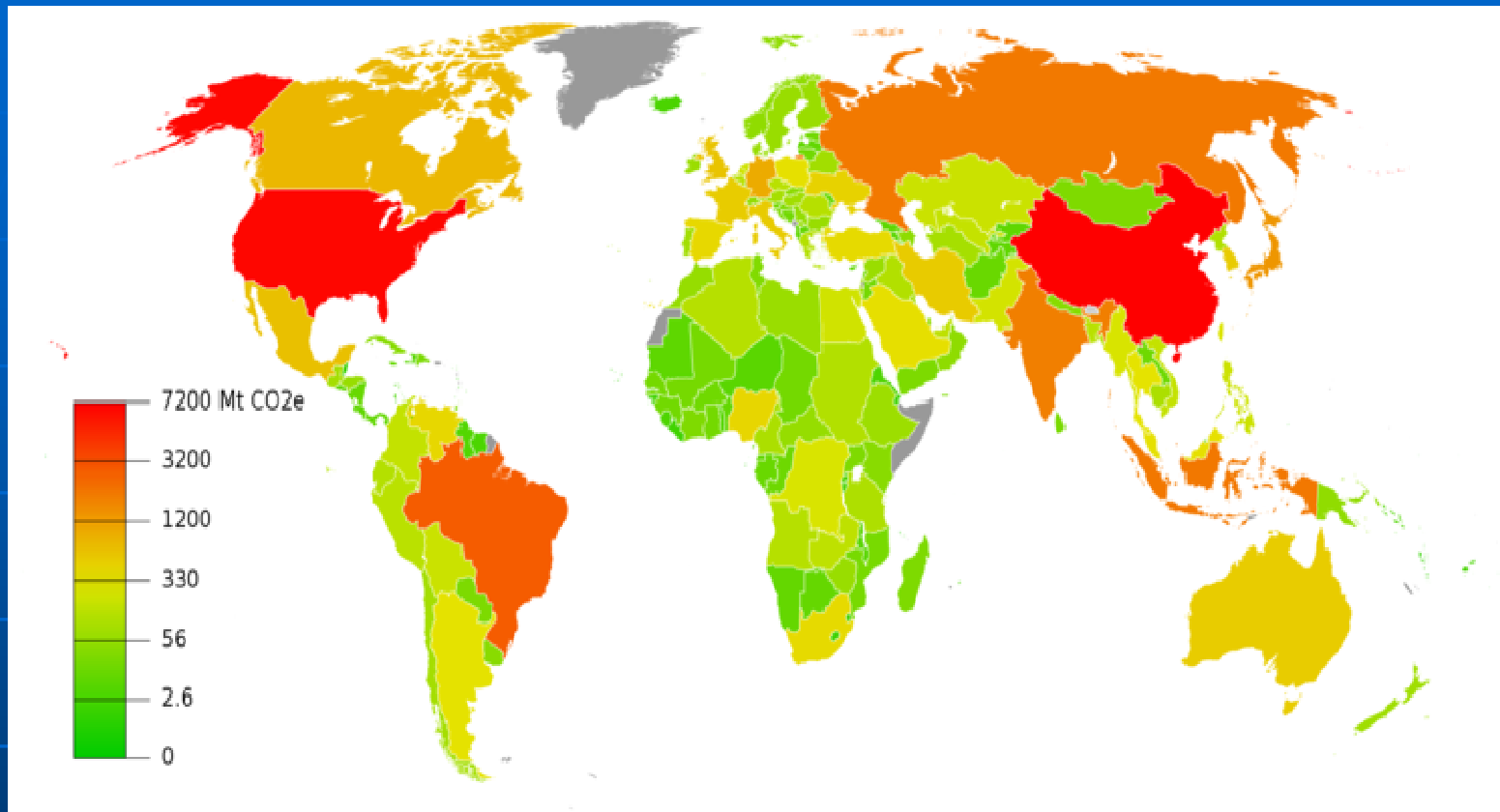

Konference OSN o klimatu v Kodani prosinec 2009

- Začátek hospodářské krize v Evropě a USA
- USA, Indie, Japonsko, Čína a další ukončily diskuzi o přijetí dohod Kjóta
- Kanada, Dánsko a další tiše vycouvaly
- Ostrovní země Oceánie a Asijské země se pokusily bezúspěšně zatlačit
- Konference se rozpadla bez výstupů
- ČR vyslala plynovou skupinu Dusík, Bursík (!), Ambrozek a Moldan, která neudělala NIC!
- Konference se rozpadla na závazky měst, které jsou dnes nejasné
- Krize smetla i to málo ze slibů v Kodani!

Annual Global Temperature Anomalies 1950 - 2011

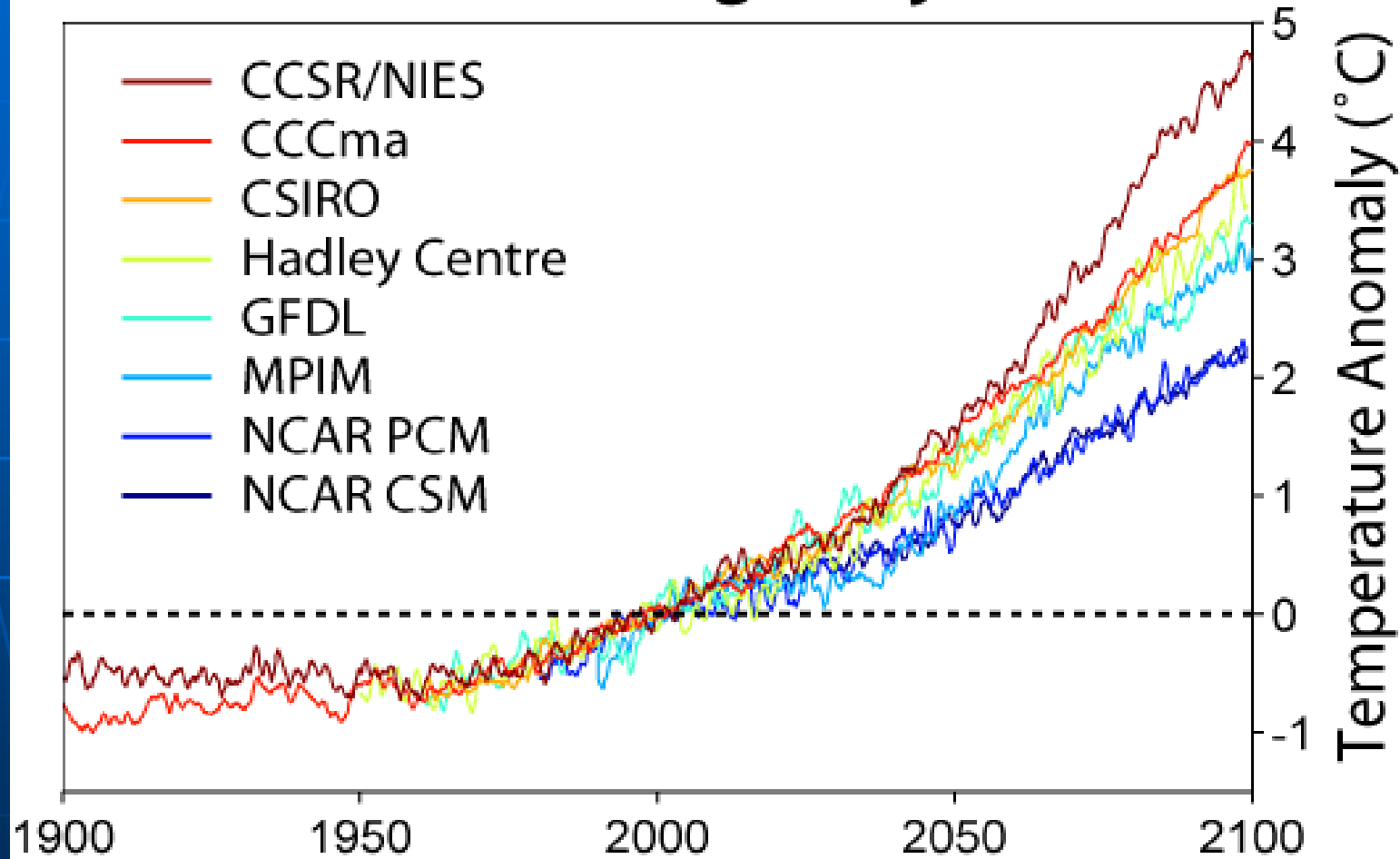
Total greenhouse gas emissions in 2005, including land-use change.

Co dělat v globálním světě
po rozpadu dohod o
ochraně klimatu?

Jsou klimatické scénáře?

Svět vyspělých zemí zmítaný
dluhovou krizí ještě nedosáhl dna,
zatím jsou odstraňovány zbytné
věci a překážky rozvoje
– šetří se jinde a jinak!

Global Warming Projections

Současné poznatky o klimatu

- Skutečně se otepluje
- Objektivní příčina je stále ne zcela jasná a lidský podíl asi není hlavní
- Zvyšuje se Sluneční i geologická aktivita
- Do roku 2050 se pravděpodobně bude vyvíjet teplota a dle všech scénářů stejně
- Emise skleníkových plynů nejsou jediným faktorem – jsou tu i erupce sopek, el Niño, změna magnetického pólu a vyosení Země, a jiné faktory, jako třeba zvětšení objemu par
- Změny větrů a monzunů okolo rovníku
- Oceány nestoupají tak rychle jak se čekalo!

Projevy klimatické změny v ČR

- Zvýšení průměrných ročních teplot o 1,1 -1,5°C
- Změna srážkových průměrů v průběhu roku
- Více klimatických excesů (hladové vichry, přívalové deště, ledovky)
- Zmírnění a zploštění klimatu směrem k optimu
- Omezení doby sněhové pokrývky

Čeká nás v ČR opravdu
„revoluce krajiny“, kterou
oznámili někteří botanici a
skuteční ekologové ?

Revoluce Krajiny
Jiří Sádlo a kol.
2005

Očekávané následky klimatické změny v České republice

- Zvýšení teploty až o 2oC v ČR diferencovaně podle bioregionů
- Změna rozložení srážek do celého roku a pokles zimních (sněhových) srážek
- Zvýšení frekvence extrémů počasí
- Omezení délky trvání sněhové pokrývky
- Omezení dlouhodobých mrazivých situací
- Zvýšení vzdušného proudění ve vyšších vrstvách
- Zvýšení počtu inverzních situací v ČR

Skutečné důsledky a dopady

- Snížení průtoků řek zejména v letním období (rozkolísanost průtoků)
- Nedostatečnost vodních zdrojů (v létě) a jejich dosycení (v zimě)
- Rozšíření tlaku diverzity a vegetačního tlaku při posunu ke klimatickému optimu
- Prudká vegetační revoluce! – rozvoj zeleně ve městech a zejména šíření lesů!!!
- Nesmyslnost stávajících cílů ochrany přírody a krajiny jako celku v jiné situaci
- Změna bezpečnostní situace vlivem klimatických extrémů (tornáda, smrště, ledovky, přívalové deště, bahnotoky, lokální povodně, aj.)
- Požehnání pro zemědělství a lesnictví v optimální krajině
- Zvýšená sociální migrace z jihu do mírného pásma
- Migrace „nových“ rostlin a živočichů do našeho prostoru

Závěrečné slovo

Co nás doopravdy čeká?

Posuny lze modelovat a exaktně sledovat prostřednictvím modelů vývoje různých situací (Evropsky ESPON databáze).

Vyspělé země a města (!) přecházejí na taktiku **prevence a adaptace** na klimatickou změnu a to i v době klesání HDP!

Zvýšení bezpečnostních rizik (viz předchozí – pokles HDP) – ekonomická krize x sociální krize = produkty :

Arabské jaro, migrace východu, sebevražednost, etnické nepokoje a násilí světově (terorismus všech úrovní)

Zásadní změny struktury krajiny a měst a to z hlediska prostupnosti a přístupnosti.

Zvýšení potravinové produkce i produkce lesa v našem klimatickém pásmu.

Decentralizace produkce potravin (!) a nové produkční vztahy, omezení dovozů (importů) a omezení volného obchodu

Zapomeňte na Rio!

- *poslední zvolání i za letošní konferencí, která bude nejspíše zřejmě výletem za exotikou...*

Děkuji za pozornost...

Mgr. Michael Pondělíček